

Halle'te kayışlet motorları
balıkçı

Hasan KAVRUK

AYLIK
SANAT
DERGİSİ

Orhon M. Arıburnu — Rauf Aybey — Erhan Tıgıt — Dr. Celâl Arı-
baçođlu — Metin Floglu — Emitt Yaşar — Yusuf Ayhan — Özcan
Kandemir — Mehmet B. Yapıcan — İbrahim Akdoğan — Nusin
Artun — Nur Artun — Demir Özgen — Şahin Candır — Tulin Ayda
— Birsen Korur — Murad Özcan — Atif Orbilen — Makhule Necdet
— Sükrü Enis Beđ — Hasan Kavrık — Kemal İyık — Nuran Eray-
sal — Fivale Gönültaş — Etem Ođunlt — Mehmet A. Tunçay —
Güzin Soylu — S. Azmi Ocahr — E. Çizer — Halük Aysaysal — Esat
Polat — Nusin Kavukçođlu — Mümtaz Arımay — O. Sami Seren

Sayı : 19
NİSAN 1969
125 Krş.

DÜŞMEGE DAİR

MEYVELER BALLANDIKÇA DÜŞER
YAPRAKLAR KURUYUNCA

YAVRU KUŞ
UÇMAYI ŞAŞIRINCA DÜŞER

YILDIZLAR DA DÜŞER
İNSANLAR DA DÜŞER...

ORHON M. ARIBURNU

★

KALAN NEDİR

Ne zaman bir rüzgâr esse uzaklardan
Serinler de içim avunamam
Bir özlem uzanır eski günlere
Bir özlem bilmediğim yerlere
Şarkılarda bulurum kendimi

Akşamları gün bakarken caddelerde
Bir insan selidir boşanır
Biten gün yorulmuş yüzlerdedir.
Sevinçli ya da üzgün gözlerdedir
Gece yutar gelip geçenleri

Eski günlerden kalan nedir
Çocuklar yine bahçelerdedir
Biter mi derelerden akan sular
Yine bütün ağaçlarda meyvalar
Çocuklar meyvaları sever her zaman

Ninni gibidir yağmurun sesi
Yağmur sonlarında gökkuşakları
Bir anda görünüp kaybolan
Serinler de içim avunamam
Ne zaman bir rüzgar esse uzaklardan.

Rauf AYBEY

★

BİR BAŞ DÖNMESİ YALNIZLIK

Yedikuledeyim beni bir zindana attılar
Baş ucumda kavuklu bir mezar
Üstümde dev göz mazgal delikleri
Koridorlar karanlık korkuyorum
Üçüncü hisardayım başım dönüyor
Ayağına kapanmak istiyorum
Ayağımın altındaki evlerin.

Beni bırak git Erhan Tığlı
Eğer ölmek gerekse burda ölmeli
Önce rüzgarlı bir uçuş sonra kan
Gözlerimde mutluluğun en güzeli
Birazdan çıkar akşam gazeteleri
Baş köşede ben simsiyah ellerim
İri puntolarla yazılı ölümümün nedeni...
Beni bırak git Erhan Tığlı

Birazdan cellatlar gelecek
Ellerinde zamanın iri baltası
Duman edecekler düşlerini duman
Ve bir otobüs cesedini tutsak ülkene iletcek
Bir baş dönmesi yalnızlıktır bu geçen tren
Durma kaç dolu dizgin, vakit varken...

Erhan TIGLI

MUTLULUK ve SANATÇI

★

Dr. Celâl ARABACIOĞLU

Aslında kişinin amacı, mutluluğunu aramaktır. Tüm kişisel çabalar, araçlı veya araçsız bu yönde gelişir. Ama ne var ki bu düşünüyü şekli, insanoğlunun bilinci altında saklıdır, genel olarak. Zaten apaçık olduğunda, kişinin düşünce alanında şekillendiğinde, mutluluğa bir an önce kavuşmak bir yana, ondan daha çok uzaklaşır insan. Bu konuda en güzel sözü, ünlü Fransız düşünürü ve edebiyatçısı profesör Alain (1868 - 1951) söylüyor, **Mutluluk, mutluluğu aramayınların ayağına gelen bir armağandır.**

Mutluluk açısından, sanatçıyı, hatta zanaatçıyı, duygusal yapıları ve davranışları yönünden eleştirmeden önce, mutluluk kavramı üzerinde birazcık durmak, yerinde olur.

Saniyoruz ki, kişi, üzüntüsüz yaşayabilmek için, tarihinin en çetin çağlarından birini yaşamaya başladı. Uygarlığımızın yüceldiği oranda, mutlu olmak şansımızın da azaldığını kabullenmek gerek.

Mutluluk bir gönül doyumu ise, ilk bakışta, bu doyuma erişmek için tüm gereksinimleri, uygarlık bize veriyor gibi görünüyor. Görünüyor ama, gerginlik çözücü, sınırları yatıştırıcı ilaçların kullanılması, her yıl tonlarca artışına ne demeli?..

Düşünü tarihine göz atarsak, başından beri, daha doğrusu, bilebildiğimiz çağlardan bu yana, insanoğlu mutluluk kavramı üzerinde daima durmuş, ustalar öğüt vermiş, düşünce şekillerini eleştirmişlerdir.

Düşünü tarihinin ilk bölümünü, **Doğu düşüncüsü, Eski Yunan düşüncüsü (Antik çağ)** diye ikiye ayırıyorlar. Doğu düşüncesinde genel olarak, mutluluk dinde aranır. İlk din kitabı, İsa'dan 2000 yıl önce, Hindistan'da düzenlenmiş olan **Rig-Veda**'dır. Veda'nın ise sunduğu ve öğütlediği bilgi erdemdir. O zamanın insanı, mutluluğu, **Vedizm**'de yani erdemde bulacağına inanıyordu.

Yine Hindistan'da, M. Ö. 600 yıllarında

HAZİRANIMSİ

De, bir kırlangıç alacası bile göremedim
O kırbaç gibi İstanbul tünelerinde
Hiçkimse çağırılmıyordu hep kalktım gittim
Temmuzların ağustosların sapaşına belki de
Delikanlı ışığında sabahlar kızıoğlankız
Sonra ürperip bir iğneli fiçi güz yağmurunda
Niye gelmedi şu cânım haziranck, de

Metin ELOĞLU

BİR GÜN

Apansız uyanırsan gecenin bir yerinde
Gözlerin uzun uzun karanlığa dalarsa
Bir sıcaklık duyarsan üşüyen ellerinde
Ve saatler gecikmiş zamanları çalarsa
Bil ki seni düşünüyorum

Bir vapur yanaşırsa rıhtımına bin, açıl
Örtün karanlıkları masmavi denizlerde
Ve dinle kalbimi bak nasıl çarpıyor nasıl
O bütün özlemlerin koyulaştığı yerde
Bilki seni bekliyorum

Bir sabah gün doğarken aç perdelerini, bak
Sevinçle balkonuna konuyorsa martılar
Kendini tadılmamış bir derin hazza bırak
Dökülsün dudağından en umutlu şarkılar
Bil ki seni istiyorum

Gecelerden bir gece uyanırsan apansız
Uzaklarda elemli, garip bir kuş öterse
Bir ceylan ağhyorsa dağlarda yapayalnız
Ve bir gün kabrimde bir sarı çiçek biterse
Bilki seni seviyorum.

Ümit YAŞAR

Brahma'nın Gotama'nın düzenlediği Budizm, Mahavira'nın düzenlediği Jainizm'de de, mutluluk din kavramı ile karışmıştır.

Bu çağlarda, günümüzün düşünüyü sistemine daha çok uyan bir düşünüyü sistemini, başka bir usta düşünürün, Çin'de kurduğunu görüyoruz, **Kong-fu-tseu** (Konfüçyüs), düşünüyü sisteminde, insanı ön plana alıyor. Eskilerin tersine, insanların yok olmakta mutluluğu bulacaklarını değil de, uzun fakat erdemli yaşamakla mutlu olabilmek şanslarının artacağını ileri sürüyor. Ölüm sonrası üzerinde pek durmuyor. **İnsan, bildiği şeyi, bildiğini bilmeli; bilmediği şeyi, bilmediğini bilmeli, gerçek bilgi budur,** diyerek, ölüm sonrası düşünceleriyle, kişilerin mutluluklarını gölgelememelerini, ölüme imrenmemelerini, salık veriyor.

Kısacası metafizikle uğraşmıyor, daha çok, bir yaşama doktrini savunuyor bu konuda.

Antik çağ düşünüşünde ise mutluluk kavramının, daha çok evrensel olarak ele alındığını görüyoruz. Bunlar, bir ulusu veya bir din toplumunu değil de, tüm insanlığı kapsayan bir düşünüyü sistemi ile çalışıyorlar.

Miletli Thales, (Milet, Aydın ilçesinin Balat köyüdür.) M. Ö. 640 - 550), bu çağ düşünürlerinin en eskisi, ilki sayılır.

Fakat klasik Yunan düşüncesinin başlangıcı M. Ö. 480 yıllarında doğan **Protogoras** ile başlıyor sayanlar da vardır. Çünkü Eski Yunan Düşüncesinin en olgun çağının başlangıcıdır bu.

Böylece düşünüyü tarihinde **Sofistler** söz sahibi oluyorlar.

Sofizm'e göre mutluluk kavramı, kişisel olarak ele alınır. Sofistler, mutluluğu kalıplamazlar asla. Kesin bir töre ve erdem ölçüsü kabul etmediklerinden, kişinin kendi kendisiyle yetinmeye çalışmasını öğütlerler. Onlara göre insan, kendi mutluluğunu kendisi yaratır.

Antik Çağ boyunca, mutluluk kavramı konusundaki tüm düşünce şekillerinden ve düşünürlerden söz etmeye imkân yok tabii burada. Ancak bu süre içerisinde, birçok ünlü ustaları, erdem, akıl, haz... gibi değerlerde, türlü düşünce şekilleriyle, mutluluk aramışlardır, diyerek geçmekten öteye gidemeyeceğiz.

Helenistik çağ'da, mutluluk deyince aklımıza **Epikür** geliyor. O'na göre mutluluk, ruhun duruluğu ve temizliğinde saklıdır. Kişi ne tanrılara, ne kadere inanmalıdır. Mutlu olmak için bu asılsız inançlardan kurtulması gereklidir. ➡

Dadaloğlu

Yusuf AYHAN

Çukurovalı halk ozanlarından Dadaloğlu'nu şöhrete götüren yollar çeşit çeşittir. Dadaloğlu sırf bir ozan değil, gözü pek bir yiğit olarak da Beylerin gözüne girince, silâhla sazın bir arada nasıl kullandığını gösterdi.

"Hakkımızda Devlet etmiş fermanı,
"Ferman Padişah'ın, dağlar bizimdir!"

Sözü ifade olarak Kozanoğlu'na ait, mısra olarak da Dadaloğlu'na...

Cevdet Paşa ile Derviş Paşa'nın kuş sekişme kuşatması sonunda yaralı düşen Kozanoğlu'nun feryadı Dadaloğlu'nun sazından ağıt ağıt dökülür :

Çıktım Kozan'ın dağına,
Karı dizleyi, dizleyi.
Yaralarım göz, göz olmuş,
Cerrah gözleyi, gözleyi.

Zora dağlar dayanmaz, beyler nasıl dayansın. Derviş Paşa ordusu karşısında aşiret dağılıp da Kozanoğlu yardımsız kalınca, Dadaloğlu sazı ve sözüyle yine yürek pâreler :

Stoacı'lar, mutluluğu erdemde bulur. Onlara göre erdem, doğaya en uygun şekilde, kişinin yaşaması demektir. Bu da her türlü hazdan kaçınmak, gerekirse acıya bile rahatlıkla dayanabilmektir. İlkeleri (Dayan ve çekin...) sözcükleriyle çerçeveseleniyor.

İsa'dan önceki yüzyılda Roma'da yaşayan düşünürlerin düşünce sistemi de bu konuda, Helenistik çağ'ın düşünüsünün bir türlü izleniş gibidir.

Orta çağın, Patristik ve skolastik devirlerinde, mutluluk düşüncesi, yine din kitaplarının, din adamlarının dudaklarının arasına gizlendi.

Avrupa Skolastik devrin en karanlık devirlerini yaşarken, İslam Dünyası'nda, MUHAMMED'i görüyoruz, (570 - 632), Müslümanlıkta, mutlu olmak şansı, o zamana göre, öteki dinlere oranla çok daha fazla idi. Daha açık fikirliydi, Daha serbestti çünkü. Mantık ölçülerine daha çok uygundu.

Rönesans devrinde, ancak mutluluk yine dinin dışında aranabilir olmuştur. Rönesans düşünürleri, yeni baştan mutluluk açısından kişisel değerler üzerine eğiliyorlar.

Yeni çağ'a girerken, Francis Bacon (1561 - 1626) mutlu olma konusunda yeri olan kişisel değerlere, bilgi'yi de katıyor.

Çıktım Feke'nin dağına,
Remil attım dost bağına,
Aşiretten imdat olmaz,
Kak kurtul Gâvur dağına.

Dadaloğlu Çukurova'nın öz çocuğu. Torosların yetiştirdiği bu ünlü halk ozanı, Karacaoğlan kadar tanınmış. Avşarlılar arasında cenkten cenge katılmıştır. O'nun cenk destanları Maraş'ta, Tarsus'ta, Payas'ta, Erzin'de, Adana ve Kozan çevrelerinde bütün tazeliğiyle hâlâ söylenir.

Anası Avşar, babası Cerit olan Dadaloğlu'nun Ceyhan'a bağlı "Altıgöz Bekirli" köyünden olduğu sanılır. Başka bir kaynağa göre, Aladağ'ın Karahacılı Türkmen aşiretinden olan Dadaloğlu'nun hayatı göçebelik ve cenklerde geçmiştir.

Avşarların yerleşme ve kavgalarını destanlarına konu olarak işleme, Dadaloğlu'nun Avşarlı olduğuna delil gösterilir.

Büyük beylerden amanlı,
Erciyes başın dumanlı,
"Veli"m der, gönlüm gumanlı,
Binboğa da eşin Pirut.

Bu mısralardaki "Veli" ozanın gerçek adı. "Pirut" ise Maraş taraflarında bir dağ.

Lakabı da "Dad" olan bizim Dadaloğlu'nun 1785 - 1865 yılları arasında yaşadığı tahmin edilir. Hesaba göre, Dadaloğlu 80 yaşında hayata gözlerini yummuştur.

Kozanoğlu Ali Beyin yanında silâh kusanmış, saz çalarak türküler söylemiş olan Dadaloğlu, Derviş Paşa ordusunun Kozanoğlu Ali Beyi sıkboğaz etmesiyle şöyle haykırır :

Kozanoğlu Ali Beyim köpüğün saçtı,
Bu yıllık Farsaklık enğine düştü,
Onki Derebeyi bozuldu, kaçtı,
Onun temâşasın gördü bu dağlar.

Nihayet yakalanarak asılan ve başı saraya gönderilen Payaslı Küçük Ali oğlu Dedebey için de şu türküyü söyler :

Dadaloğlum derde belim böküldü,
Gözümün gevheri yere döküldü,
Üçyüz atlı ile cenge dikildi,
Yüzü geldi, iki yüzü ken oldu.

Baş saraya gönderilen Dedebey'in oğlu ve 16 yaşında paşalık rütbesi alan Mistik Paşa için Dadaloğlu bir çok türküler yakmıştır.

Fırka-ı İslâhiye Kumandanı Derviş Paşa, Mistik Paşa'yı da yakalar ve İstanbul'a sürer. Bey konaklarının ıpsız kalması ve

Y E T M E Z

BANA GÜLÜŞÜN YETMEZ
BANA DÖNÜŞÜN YETMEZ
BEN DÜŞLERDEN UYANDIM
AGLASAN DA KÂR ETMEZ...

Özcan KANDEMİR

âdeta örene dönmesi üzerine, Dadaloğlu a-lır sazı eline :

Yine tuttu Gâvurdağı boranı,
Hançer vurup acarladın yarımı,
Sana derim Mistik Paşa öreni,
İçindeki bunca beyler nicoldu ?

Derviş Paşa yaktı yaktı elleri,
Soldu bütün yurdumuzun gülleri,
Karalar giydik, attık gayri alları,
Altunumuz geçmez akçe, tunç oldu

Ağlayı ağlayı Dadalım söyler,
Vefasız dünyayı şu insan neyler
Bir yiğidi bir kötüye kul eyler,
Şimden sonra yaşaması güc oldu.

Kozan'da Kozanoğulları'nın, Payas'ta Küçük Alioğulları'nın, Karaisalı'da Memencioğulları'nın, Gâvurdağlarında diğer aşiret beylerinin günlük olaylarını bile türkülerinde ilgiltilmiş Dadoğlu, diğer ozanlardan ayrı bir karakter taşır. Bir çok ozan ve aşıkların türkülerinde mısra mısra taşan aşk duygularına Dadaloğlundaki pek rastlanmaz. O, bulunduğu ve içinde çalkalandığı çevrelerde hep beylerle yaşamış, cenklerle gözünü açmış, kalkan tutup gürz vurmuştur.

Dadaloğlu Çukurova halkının ve Toros dağları aşiretlerinin cenklere karşı olan kahramanlık duyguları içinde beslenmiştir.

Bu kısa incelememizi, yine Dadaloğlu'nun mısraları ile bağlayalım :

Kalktı göç eyledi Avşar elleri,
Ağır, ağır giden eller bizimdir,
Arap atlar yakın eyler ırağı,
Yüce dağlar aşan yollar bizimdir.

Belimizde kılıcımız kırmanı,
Taşı deler mızrağımın tırmanı,
Hakkımızda devlet etmiş fermanı,
Ferman Padişah'ın, dağlar bizimdir

AY'DA BALAYI

Kaçalım İLDEKO
Yeni bir dünyanın
Henüz çile dolmamış köşesine...

Herşeyden uzak,

Para sesine

Su sesine

Bülbül sesine,

Kaçalım İLDEKO

Doymak istiyorum sesine...

Kaçalım bu dünyadan

Seni benzettiğim mehtap

Çilekeş bir dünyanın ışıkları olmadan.

Mehmet Bircan YAPILCAN

Ölümünün 25 inci Yıldönümünde:

HÜSEYİN RAHMI GÜRPINAR

★

Ibrahim AKDOĞAN

Annesini dört yaşında iken kaybeden Hüseyin Rahmi, onun için yazdığı bir yazıda: "Hâlâ öğrenemediğim hayatın acılığı yanaklarımı insafsızca şamarlıyor." demiştir.

Hüseyin Rahmi'yi hayatın birçok yönlerini tetkike, sık eleyip ince dokumaya belki bu ilk şamar yöneltmiştir. Aynı yazıda, "Sızısı hâlâ gitmiyor." demesi bunu isbatlıyor.

Evet bu ilk şamar, yazara asıl yönünü vermiş oluyor. Bu acının intikamını almak için yazıyor. Hayatın acı ve tatlı birçok yönünü, sayısı yüzü bulan eserleri ile belirtmiştir.

Sanki "Buyurun cenaze namazına" der gibilerden toplumun kangrenleşmiş meselelerini, halkın örf ve âdetlerini, bilhassa hak ve batıl inanışlarını, kötü davranışlarını bir ressam gibi tablolastırılmış kitaplarında. Her kitabı bu tablolarla dolup taşmaktadır.

Onun içindir ki, Hüseyin Rahmi bir halk adamıdır. Halkın hayatını söyler, halkı tanıtmaya uğraşır. Onun sanatı halk içindir. Halkın okuması, anlaması, duyması ve yükselmesi içindir. Hüseyin Rahmi, halkı iyi anlamış bir yazar olduğu kadar, toplum ve toplum meselelerini de çok kolay işlemiştir.

Toplumda hangi taşı kaldırsanız altından Hüseyin Rahmi'nin ince, gülümsiyen çehresini görürsünüz. Eğlendirici bir mizahla, uşak, hizmetçi, ahçı, efendi, hanım, devlet düşkünü ve fakir aileleri en göze batan yönleriyle anlatır. Bilhassa batıl inançların toplumda yarattığı kötü ve iğrenç yanlarını karikatürize etmek suretiyle gözümüzün önüne serer. Bir fabrika gibi kafasında imal ettiği tiplerin yaşantusuna götürür bizi.

Hüseyin Rahmi hiçbir yapmacığa girmeden gördüğünü, duyduğunu düşünce ve fikir potansından geçirerek her sınıf halkın anlayacağı bir dille yazmıştır. O milletin yükselmesi için konuşma ve yazı dilleri arasında fark olmamasını isterdi. Herkesin anlayacağı bir dille yazılmasını lüzumlu bulurdu.

Dilimizin yabancı akımlardan kurtarılması için, "...Biçareyi kimimiz Fransızca'ya, kimimiz İngilizce'ye, kimimiz Acemce'ye benzetmeğe uğraşıyoruz. Halbuki o Türk kalmak şartıyla bizim olabilir... Bir milletin hayatı lisanının varlığı ile ikizdir. İkisi beraber yaşar, beraber ölür; lisanı ölmüş, milliyeti payidar olmuş bir millet gösterilemez." şeklinde dilin sadeleşmesi hakkındaki fikirlerini açıklamıştır.

Dilde, hikâyede, romanda bu kadar türkçü olan Hüseyin Rahmi, hiçbir edebî ve siyasi akıma girmek hürlüğünü göstermiş bir yazardır. Yapmacılıktan, Moda edebiyatından daima uzak durmuştur. Çünkü modanın geçici olduğunu kavramıştır. Bunun içindir ki, modası geçmeyecek her devir ve toplumda bulunacak tipleri yaştan eserler vermiştir.

Hüseyin Rahmi bir Tanzimat adamı olduğu halde bugün bile, kolaylıkla okunan ve anlaşılabilir bir yazardır. Dili hiçbir zaman anlaşılmayacak bir dil, üslubu kılçıklı bir üslup olmamıştır. Siyasi akımlar dışında kaldığı halde toplum meselelerinde bitaraf ve şuurlu olarak servet dağılımının adaletsizliğini, fakir halkın çektiği sıkıntıları tüm acılığı ile tetkik etmiş ve etraflıca eserlerinde belirtmiştir. Hakka Sığındık, Utanmaz Adam'ı okuyanlar Hüseyin Rahmi'nin ne kadar şuurlu bir sosyalist yazar olduğunu teslim edeceklerdir. Evet, şuurlu ve yapıcı Sosyalizm görülür eserlerinde. Moda sosyalizmi, anarşiye giden bir sosyalizm yoktur onda. Fakir halkı, işçiyi paravana gibi kullanarak "siz yemeyin, ben yiyeyim." niyeti yoktur onun sosyalizminde.

O, milletin ve memleketin emnin adımlarla ileriyeye gitmesi için çırpınmıştır. Daima yeniliğe yönelmiştir. "Zamanın gelişine adım uydurmak istiyorsak hafsalamızı ona göre genişletmekten başka çare yoktur." demek suretiyle yeniliği teşvik ve kabul etmiştir.

Meşrutiyetten Cumhuriyete çok kolay dönmüş ve hemen

Dosen

Nuşin ARTUN

BEN ŞİMDİ...

*Ben şimdi karanlık bir insanım, seninle o ışıklar gideli;
Ben şimdi simsiyahım, üstümü sensizlikler örteli;
Ben şimdi nice gurbetler, nice yalnızlıklar;
Ben şimdi yarı deli..*

*Ben şimdi sensiz loş bir mağra gibiyim;
Ben şimdi sensiz sensiz nerelere gideyim ?
Ben şimdi — belki gelmezsin diye —
Ben şimdi tepeden tırnağa deliyim...*

Nur ARTUN

intibak etmiş olması onu, dünyanın olduğu kadar bugünün, bugünün olduğu kadar yarının da adamı olarak kalmasını sağlamıştır. Eserleri dün okunduğu kadar bugün de zevkle, ibretle ve takdirle okunuyor. Kendisinden hiç bir şey eksilmemiştir. Bugün okunduğu gibi yarın da okunacaktır.

Hüseyin Rahmi Rumi 1280, Milâdi 1864 yılında doğmuş, 1944 Martında 80 yaşında olarak hayata gözlerini kapatmıştır. Onun ölümü edebiyatımız için elbetteki çok üzücü olmuştur. Tek tesellimiz, ölmez eserlerinin bir meşale gibi elden ele ve nesilden nesile devrini görmüş olmaktır.

Atlas Yayınevi doğumunun yüzüncü yıl dönümünde H. R. Gürpınar'ın sayısı elliyi aşan eserlerini yeniden yayınlamaya başlamıştır. Atlas Yayınevinin bu hareketini toplumumuz ve edebiyatımız adına şükranla

karşılız.

Ne varki, yazarın tüm eserlerinin bir kalemden, bu günkü dile aktarılması, eserlerinin dil ve üslup beraberliğini bozmaktadır. Kimi aktarıcılar, henüz oturmamış, yarın tutunup tutunamayacağı belli olmayan sözde öz türkçe ile aktarmışlar bu günkü dile. İçlerinde öyle sözler ve sözcükler vardır ki, okur yazarlar bile anlamakta güçlük çekiyorlar.

Aktarıcıların hepsi muhakkak ki, kıymetli ve yetkili kişidir. Onlara her hangi bir diyeceğimiz yok. Şu varki, bazı kitaplar bugün konuştuğumuz, anlamakta güçlük çekmediğimiz bir dille bugünkü dile aktarılmış iken; değerleri bu görüşün dışında kalmıştır.

Yerli imalâthanede yerli malzeme ile yerli ve ölmez tipler yaratan dev yazar Hüseyin Rahmi Gürpınar'ı rahmetle anarız. Ruhü şadolsun.

BİR KUCAK ODUN

Demir ÖZGEN

Soğuktan mosmor olmuş küçücük elinin tersiyle sümüğünü sildikten sonra birkaç kez çekti burnunu. Sağ avucundaki parayı biraz daha sıkarak adımlarını sıklaştırdı, hafiflemişti ama rüzgâr durmak bilmiyordu. Üzerine uymayan eski paltosunun yakalarını bir kez daha çekti yukarıya. Baş, sıksa omuzları arasına gömüldü. Burnu ile yanakları kızarmış, dudakları morarmağa başlamıştı. Kenarlarından su alıyordu pabuçları, ayakları donmuştu sanki. Kar, yolları kaplamış, evleri ve ağaçları bembeyaz yapmıştı. "Daha iki ay böyle sürer" diye düşündü. Hiç sevmiyordu kışı. Bu kar, soğuk, yağmur, çamur hiç te seviyecek şeyler değildi. Ama Erol böyle düşünmüyordu. "Yaşasın, kar yağıyor. Biz ablamlarla bahçede kocaman bir kardan adam yaptık. Sonra da onu bir güzel kar topuna tuttuk.." Böyle diyordu Erol. "Kar topuyum" dedi omuz silkererek. "Ellerinde yün eldiven, sırtlarında kazaklar, kalın paltolar, çizmeleri desen dizlere kadar, çok eğlenceliymiş.." Gülümsedi alay edercesine. Ama yine de imreniyordu Erol'a.

Zengin bir tüccardı babası Erol'un. Kocaman bir evleri vardı. Önünde ve de arkasında kocaman bir bahçesi vardı. Evlerine hiç girmemişti ama pencereden gördükleri yetmişti ona. Sonra, Erol'un dediğine göre, kalorifer de varmış evlerinde. Hava ne kadar soğuk olursa olsun, kar ne kadar yağarsa yağsın, hep sıcak olurmuş evleri. Her tarafa pahalı eşyalar döşenmiş. Yerde halılar yumuşacık. Koltuklar, sandalyeler, masalar.. Sonra hamam, hamam bile varmış evlerinde. Sıcacıkmiş her yer. Sular da sıcasık. Dök dök bitmez..

Şöyle bir rahatladı, bunları düşününce. Derin bir nefes aldı. Ama soğuk rüzgâr birden kırbaç gibi indi suratına. Hemen toparlandı. Başını yeniden çekti sıksa omuzları arasına. Adımlarını da açtı. Sonra birden Erolların sokağından geçmek geldi u-suna. Duraladı bir süre. Hergün geçirdi o sokaktan. Ve sesinin yettiğince bağırırdı : boyacı.. Temiz cila, boyacı.. Çoğunlukla akşam üzeri geçirdi. Erol okuldan çıkmış olurdu o saatlerde. Sesi duyar duymaz birkaç çift pabuç çıkarır verirdi ona. O da, bahçe kapısının önüne oturur, pabuçları bir güzel boyar, sonra da parasını alır düşerdi yola yeniden.

Erol'le hemen aynı yaşıydılar. Erol, "On dört kasımda sekizi bitirdim" diyordu ama daha küçük görünüyordu. Hep yanında durur, pabuçları boyalayışına bakardı. Boyayı sürüşünü, elini pabucun içine sokarak dilediği gibi çevirip fırçalayışını, sonra cila bezini parmağına dolayıp usta-

ÇOK SİLİNİMİŞ BİR GÖLGE

Sen artık hüznünü giyinmişsin iyice,
Hep servi dallarında duruyorsun acılı..
Ve gözlerin ölü beklemiş sabaha kadar !

Eski sandıklar açıyorsun, ceviz sandıklar,
Anılar arıyorsun bohçalamış bunca eski yılı,
Naftalin kokuyor dudakların gülümseyince..

Bir karşı duruşun var şölenlere kaygılı,
Bir boş verişin var mutluluklara, umursamazlığın var!
Ağzını bıçak açmıyor, düşündüklerin bilmece.

Su çok derinlerde, kuyulara inildikçe gece,
Kurtuluş değil biliyorsun bu suskun yaşamalar..
Çürük iplerle ecel üstümüzde asılı!..

Şahin CANDIR

lıkla cilayı dağıttığını ve kadifeyi, oturduğu küçük iskemlenin altındaki özel gözden çıkarıp birkaç kez silkeledikten sonra pabuca sürüşünü ve en sonunda da boyanmış pabuçları yanyana dizişini, araçlarını özenle toplayışını, hepsini ama hepsini dikkatle izlerdi. İş bitince elindeki paraları ona verir, pabuçları içeri taşırdı..

Soğuk, onu yine ayırdı düşüncelerinden. Erolların sokağından geçmekten vazgeçti. Rüzgâr, ciğerlerine dek işliyordu. Oysa, Erolların sokağına yaklaşmıştı bile. Bir kez daha titredi içi. Avucundaki parayı yokladığı anda doktorun sözleri geldi kulağına : "Üşütmeyin. Sıcak yerde tutun. Za turre bu, soğuğa gelmez.." demişti babası için.

Büyük bir arsa telörgülerle çevrilmiş, içine alabildiğine odun ve kömür doldurulmuştu. Gelişigüzel kesilmiş tahta parçalarından yapılmış kapıdan hızla geçip küçük barakaya girdi. Girer girmez de tatlı bir sıcaklık vurdu, morarmış yüzüne. Soba gü-rül gü-rül yanıyordu. Özentile baktı sobaya. "Biraz sonra" dedi kendince, "biraz sonra, bizim sobamız da böyle yanacak."

Bir masa, iki iskemle vardı içerde. Bir adam, masanın üstüne abanmış, gazete okuyordu. İçeri girdiğini sezinlememişti koca göbekli, kalın siyah bıyıklı adam. Sigarasından bir nefes çektiği an gördü çocuğu. Çocuk hemen,

— Şey, odun alacaktım da... dedi korkarak. Oysa, korkacak ne vardı, parası elindeydi.

— Kaç çeki? diye sordu adam, umursamadan. Şimdi ne diyecekti adama? Çeki de neydi acaba? Ne demekti? Sıkılarak,

— Babam on lira verdi, işte.. dedi, elindeki iki tane beş liralığı göstererek.

— Sen benimle alay mı ediyon len, piçkurusu? Hadi bas git bakalım..

Çocuk korkmuştu.

— Ama amca, babam öyle söyledi.

— Ne dedi len buban ?

— On liralık al dedi. Başka param yok dedi. Kendi gelecekti ama hasta, vatiyor.

"Süphanallah!" diyerek başını iki yana salladı oduncu.

— Ülen, on liralık odun olur muymuş bu garda, giyamette? Bi gucak bilem gelmez.

Bas git hadi. Sabah sabah adamı günaha sokma..

Korkudan dili tutuldu çocuğun. Şaşırdı. Ne yapacağını, ne diyeceğini bilemedi bir an. Bir kucak ha.. Yani on on beş tane. Koskoca on liraya bir kucak odun ha.. Küçük küçük kırılmış. El kadar. El kadar kırılmış. On on beş tane..

Baş dönüyordu çocuğun. Avucunda sıksa tuttuğu beş liraları cebine soktu, yıldırdım hızıyla çıktı odadan.

Soba gü-rül gü-rül yanıyordu..

Kar, tipiye dönüşmüştü. Çocuk, hiç bir şeye aldırılmıyordu. Evlerine doğru koşuyor, koşuyordu..

★

Omuzunda boyacı sandığı asılı çocuk, ti-piye ve de soğuğa inat, dizli boyu karla sa-vaşırken gücü yettiğince bağırıyordu :

— Boyacı.. Temiz cila, boyacı..

Sonra birden kendini Erolların sokağına buldu. Buraya nasıl gelmişti? Hayret!. Göz ucuyla baktı pencerelere. Camlar hep buğuluydu. Ama Erol, eliyle camın bir tarafını silmiş, burnunu cama dayamış, dilini bir sağa bir sola oynatıyordu. Sonra, camın buğulanmamış kısmını incecik parmağıyla "Üşümüyor musun?" diye yazdı. Yazının ters gelmesine karşı rahatça okuyabildi. Gözlerinde biriken yaş gizlemeye çalışarak başını "hayır!" anlamına yukarıya kaldırdı.

★

Cebindeki parayı bir kez daha saydı. İç cebindeki babasının verdiği on liradan başka üç buçuk lira daha vardı. Daha da altı buçuk lira gerekti. İki kucak odun için. Yirmi otuz tane. El kadar, el kadar kesilmiş yirmi otuz tane ıslak odun. Sıcak yerde tutun, üşütmeyin.. Boyacı.. İki kucak.. Kalorifer nasıl şey acaba? Altı buçuk lira daha.. Temiz cilaa.. El kadar, el kadar kesilmiş ıslak odunlar.. İki kucak.. Zâtürre.. Boyacı..

Gözlerinden süzülen yaşlara karışan sümüğü, soğuktan mosmor olmuş küçücük elinin tersiyle sildi. Birkaç kez çekti burnunu. Artık sesi de kısılmıştı.

Boyacı.. Temiz cila, boyacı..

TÜRK SECCADE SANATI

Tülin AYDA

Seccade sanatında en büyük gelişme Türklerde olmuştur. Kelime üzerinde durulacak olursa, sadece "Küçük Halı" anlamına geliyor. Ötedenberi Türklerde süsleme, dolayısıyla küçük el sanatları başlı başına bir değer taşımaktadır. Bunlar, özellikle hem bir süs eşyası, gereğinde de en değerli bir hediyelik olarak kullanılmaktadır. Önemli bir kısmı Avrupa'ya götürülmüştür. Halen Berlin Müzesinde 16. yüzyıla ait 1507 tarihli üç orijinal seccade vardır. Seccadeler çok fazla kullanıldıkları için çabuk yıpranırlar. Bu sebeple zamanımıza gelen seccadeler ancak 15. yüzyıl seccadeleridir.

Buna rağmen halı sanatında, çok eski örneklerle rastlamak mümkündür. Örneğin, halı sanatını M. Ö. 5. yüzyıla götürebiliyoruz. İskitler ya da Asya Türklerine ait olduğu tahmin edilen bir halı parçası bulunmuştur. BAZIRIK'te Uygurların yaşadığı bölgelerde bulunan halılar, en eski halı örnekleri olarak karşımıza çıkar. Öte yandan FUSTAT'da bulunan Selçuk halılarının büyük bir kısmı, Profesör Lâm tarafından İsveç'e götürülmüştür. Stokholm Nasyonal Müzesinde bulunan Selçuklu halı parçaları ise tam anlamıyla yayınlanmamıştır.

Görülüyor ki seccadelerde, halılar kadar eski örneklerle rastlayamıyoruz. Yalnız elimizde 15. yüzyıldan zamanımıza gelen üç Türk seccadesi vardır. Bunlar da, özelliklerine göre ikisi Saf, biri Marpuçlu diye ayrılırlar. Her ikisi de Konya Alâaddin Camiinden getirilmiştir.

Bu üç seccadeyi, motif ve renk ayrıntılarına göre inceleyecek olursak, Saf Seccade'lerden birincisi, yanyana beş mihrap şekline ayrılmıştır. Her bölüm krem rengindedir. Mihrap şekillerinin dördü lacivert, biri yeşildir. Mihrap şekilleri ince küfi harflerin parçalarından meydana gelmiştir.

İkinci Saf Seccade'de, iki sıra halinde sekizden on altı mihrap vardır. Zemin koyu mavimsi, mihrap kırmızı, sarı ve mor renklidir. Mihrap nişinin ortasında sekizgen bir yıldız motifini almıştır.

Üçüncü olarak, Marpuçlu Seccade'ye gelince : Bu seccade zemin mor renktedir. Yukarıdan aşağıya üç sıra şerit arasında, iki sıra mavimsi renkte çifte mihrap şekilleri gösteren

üç çifte mihrap sarı renkte, içi ok başı dolgularla dolmuştur. Küfi yazılı bir bordür vardır.

Bunların dışında 15. yüzyıldan kalma başka seccade yoktur.

15. yüzyıldan kalan bu seccadeden başka, bize fikir veren kaynaklar, İtalyan ve Alman ressamlarının tablolarıdır. Tablolarda gördüğümüz bu seccadeler, sanat değeri yönünden birer vesika durumundadır. Özellikle 15. yüzyılın ikinci yarısından itibaren rastlanmaktadır. Halen Venedik Akademisi'nde bulunan CABBACIA tarafından 1435'te yapılmış tabloda ve yine SANTA VIZO'da Kristina Alterinde, LORENZO LOTTO tarafından yapılmış 1507 tarihli tablolarda tezyini bir desen olarak kullanılmış seccadeleri görüyoruz.

Teknik ve ruh bakımından özellik taşıyan seccade sanatımız, renklerdeki apayrı nüanslarıyla, kompozisyonlarındaki değişik varyasyonları ile Avrupa ressamlarının tablolarını süslemiştir. Seccade kompozisyonlarında çok kullanılan mihrap şekilleri, olduğu gibi bu tablolara aksettirilmiştir. Bunlarda görülen mihrap şekilleri, camilerde görülen mihrap şekilleri ile aynıdır. En tanınmış Veramin Camii'nin çini mihrabı ile Fledelfie Müzesi'nde 1261 tarihli mihrap kompozisyonları

aynıdır. Bunu da şu şekilde izah edebiliriz; mimari bir görünüşün seccade sanatında değerlendirilişi, yeni bir zorluktan doğmaktadır. Seccadelerde mihrap konturlarının bir tek şeritle çizilmesi, 16. yüzyılın son 30 yılına kadar uzanır. Aynı zamanda bu mihrap şekli, seccadelerde çok zengin varyasyonlar gösterir.

Kompozisyonlarındaki göz alıcı renk ve değişik motifleriyle dikkati çeken, asıl Saray Sec-

SON BAHÇE

Çın çın kahkahalara sararız çaresizliğimizi
Unutamayız ne dünü, ne bugünü.
Yaşadıkça seninle o bir anı
Sızlar içimizde bir yara gibi
Güzel olmayan birşeyler var, dokunaklı.
Yeni bir çerçeve gibi yıkılmışlığa takılı,
Zifir karanlıklara mum alevi gibi faydasız.
Harabelerde yetişen bir gül gibi ölüme yakın
Güzel olmayan birşeyler var ağlamaklı.
Eski bir şarkı gibi,
Bir solukta, bir nefeste tükenen,
Dünün götürdüğü yarınlar,
Yaşamış bizden önce,
Çöllere yağın yağmur misali
Seninle gelen, seninle giden..

Aramayalım artık nedeni, nasılı
Ölümün bizi bulduğu yere varmadan
Oyalansın gönlümüz o son bahçede.
Çiçekleri solmuş, kuşları yorgun
Son çaba, son vuruş gibi kırık kalplerde

Birsen KORUR

SEVGİ

*En çok çile yüklü gözleri sevdim
ezilmişliğe ağıt yakan gözleri.*

*Eller vardır ya büyük, nasırlı
terler vardır ya alında damla damla ap-ak
diller vardır ya şükretmesini bilen
ve gönüller Allaha uzanan, dost sevgilere sıcak;
en çok bunları sevdim.*

*Ne çile bir ömür boyu çekilir
ne de kişi ezildikçe ezilir.
Alındaki ter, nasırlı el huzura gebedir.*

*Bir gün isyan eden dilleri
en kutsal savaş için yumruk olmuş elleri
ve sonunda ışıl ışıl gülümseyen mutlu gözleri
daha da çok seveceğim...*

Murad ÖZCAN

cadeleri'dir ki, bunlar 16. yüzyıldan itibaren büyük bir gelişme gösteriyorlar. Bordürlerinin değişmesi ile de, diğerlerinden ayırt edilebiliyor.

16. yüzyıl seccadelerinin önemli kısmı UŞAK SECCADELERİ adı altında toplanmıştır. Yine mihrap şekilleri devam etmekle beraber, klasik Uşak Seccadeleri'nde, orta kısımda madalyonlar göze çarpıyor.

17. yüzyılda, Konya ve Bergama bölgesinde yapılan seccadelerde ise, küfi bordürler dikkati çekiyor. Diğer klasik tip seccadeler :

Gördes, Kula, Ladik, Mucur, Milas ve Kırşehir seccadeleridir. Bunlar içinde de en yüksek kalitesi, Gördes seccadeleridir. Bunlarda özellikle renk hakimdir. Değişik bir motif olarak çiçek dekorları stilize edilmiştir.

Seccade sanatındaki bu gelişme ancak 18-19. yüzyıla kadar sürdürülmüştür. 17 - 18. yüzyıl seccadelerinde gerek desen ve gerekse plân bozulmaya başlamış, renkler de eski parlaklığını kaybetmiştir. 18 - 19. yüzyılda ise dejenere bir sanatın doğduğu görülüyor. Öyle ki, alışlagelen kendi öz motiflerimizin bir takım geometrik motiflerle karıştırılması, seccadelerde daha kaba, dolayısıyla melez bir görünüş kazandırmış oldu.

Sonuç olarak; titiz bir uğraşı ve iç zenginliğiyle yüğürlen Türk Seccade Sanatı üzerine ne kadar övünsek yeridir, diyebiliriz...

Bir GÜNEY GEZİSİ Üzerine

Atıf ÖZBİLEN

Bu geziyi bir haftacığın içine sığdırmak zorundaydım. Doğup büyüdüğüm, yetiştiğim; üstelik derginize adını verdiğim "Beyaz Altın Ülkesi" güney'e bir haftacık konukluk yeter miydi? Yetmezdi şüphesiz...

"Çukurova" ve "Vatandaş" Gazeteleri, eksik olmasınlar, gidişimi de dönüşümü de söz konusu ettiklerine ve sağır sultana da duyurduklarına göre, yetişemediğim dostların siemlerini sineye çekeceğim...

Şemsettin Sayü, Fikret Akarcalı, Mehmet A. Tuncay, Dr. Celâl Arabacıoğlu ve Yusuf Ayhan; Adana'da Güney Allesi'nin beş parmağı. En eskilerden Sayü; imzasını uzun süre Güney'de göremiyenlere diyelim: bu uğraşı içinde ben de, sizler de yazamazsınız, kolaylıkla...

Akarcalı için ne desem ki... Bu kez de, gidişimi izler gibi, İstanbul'a uçuverdi. Ordan da kimbilir nereye... Bakarsınız, "Tatvan'dan sevgilerle" diye bir telgraf gönderiverir...

Mehmet Akif Tuncay, hâlâ Baudelaire'in sevgilisi. Bu sevgi üzerine çok ilginç bir yazı bekliyorum ondan, gelince iletteceğim sizlere...

Dr. Celâl Arabacıoğlu ile Yusuf Ayhan arkadaşımız beni zaman zaman ne çok duygulandırdılar, bilemezsiniz... Adana'nın sevilen Paşa Valisi sayın Lütfi Hancıoğlu, Milli Eğitim Müdürü Hilmi Metin, Belediye Başkanı Erdoğan Özlüsen'i birlikte ziyaret ettik. Güney'i gördüler, beğendiler, sevdiler... Dile kolay 18. sayıdan sonra kendilerince, hem de çevrele-

Makbule NECDET

rince daha çok ilgi gereğine inandılar.

Bir de, gecesini - gündüzünü sosyal çabalara katan bir Vali Hanımı var Adana'da, sayın Hayrünisa Hancıoğlu.. Dönüş gününe rastlamasına karşı, uzun uzun konuşma fırsatı bahşladı bize. Dileğimdir, bu çabalarını Güney'in her sayısında sizlere iletibileyim. Hem de, örnek olur diye düşünerek Yur-

dumun tüm aydın hanımlarına...

Asıl Kitap Sarayı, Çakmak Caddesindeki Necdet Yolgeçenli'nin Kitap Evi olsa gerek, Adana'da, Güney, bir orada; bir de Hüseyin Soyaldım'ın Yıldız Kitap Evinde satılacak, bundan böyle. Rahmetli Veli Efendinin köşebaşısı bizim durağımızdı, şimdi de Güney'in durağı olacak...

Ataç'la Biz Bayram Günü

Bayramda evin önünden geçen kınalanıp süslenmiş kurbanlık koyunları görünce, rahmetli Ataç usta geldi aklıma. Yanılmıyorsam 1946 yılının Kurban Bayramıydı. Bir iş için Ankara'ya gitmiştim. Bayramın üçüncü günü akşama doğru, Ulus meydanındaki tütüncüden sigara alıyordum. Baktım Ataç usta da orada, vitrine sıralanmış yeni dergilere bakıyor. Hemen yanına varıp elini sıkıttım. "Bayramınız kutlu olsun üstadım" dedim. Ataç "Senin de kutlu olsun, dedi. Ne işin var Ankarada?" Kendisine bir iş için geldiğimi, birkaç gün kalacağımı söyledim. Beraberce Yenişehir'e doğru yürüdük. O gün hava da pek güzeldi. Ataç yolda bayramlarımızın çokluğundan şikâyet etti. Ziyaretlerden, kutlamalardan hoşlanmadığını, sıkıldığını anlattı. Sözü Kurban bayramına getirerek: "Doğrusunu söyleyeyim mi sana, dedi, ben bu bayramı oldu bitti hiç sevmem. Birtakım eski inanışlara uyarak zavallı hayvanları öldürmenin anlamı var mı? Bugünün aydın insanı artık yapmamalı bunu! O ses-

siz hayvancıkların da canına saygı göstermeli."

Sonra hayvanları çok sevdiğinden söz ederek dedi ki: "Ben hayvan sevmeyenlerin iyi insan olduklarını sanmam. Hayvanları sevmeyenlerin insanları seveceklerine de pek inanamam. Onların çekilmez bir bencilikleri vardır. Ne yapsalar, ne etseler kendilerini, çıkarlarını düşünürler. Kimseye, hiç bir şeye bağlanamazlar. İnsanları sevseler bile kendileri de birer insan oldukları içindir."

Daha sonra şiirden, şairlerden konuştuk. O günlerde Ataç halk türkülerini diline dolamıştı. Türkülerde bazan çok güzel mısralar bulunduğu nu söylüyordu.

"Urfa bir yana düşer, zülüf gerdana düşer"

mısranın ne içten olduğunu birkaç kez tekrarlardı. Bir ara Neşatî'den, Baki'den, Haşim'den, (galiba Orhan Veli'yle dargındı o sıralar. Ondan

hiç söz etmedi.) Oktay Rifat'tan, Tarancı'dan sevdiği mısraları okudu bana. O günlerde Ulus gazetesinin "Güzel Sanatlar" sayfasında çıkan bir şiirim üzerinde durdu.

"Bir bayram ziyaretinden döndüğümüzün an
Yorgunluk kapımızın önündedir."

mısralarını sevdiğini, yalnız ilk mısranın sonundaki (an) sözcüğünün orada zayıf kaldığını, hattâ sırtığını söyledi.

Bir de şaka yaptı bu ara. Büyük bir apartmanın önünden geçerken kaldırım üstünde bir odun yığını gördük. Bir ırgat odunları içeri atıyordu. Ataç bunu görünce bir an durdu, sonra kolumdan tutarak "Gel, dedi, karşı tarafa geçelim. Ne olur, ne olmaz, belki herif odun diye beni de içeri atıverir."

Hey gidi Ataç usta, hey! O da top rak olup gitti.

Şükrü Enis REGÜ

Hollanda'da Kröller-Müller Müzesini ve Parkını Ziyaret

Ressam Hasan KAVRUK

Dünyanın bellibaşlı sanat merkezlerinde ve hatta büyük-çe şehirlerinde nihayet sanat, alıcının kapisına kadar getirildi. Televizyon ekranında ve kitaplarda artık hep sanattan söz ediliyor. İş merkezlerinde ve hatta fabrikalarda sanat, aşına olunan bir yöne girdi. Sanat, reklamcının kolunda, sokaklarda size bakıyor. Yani reklam sayesinde sokağa döküldü. Halka sanatı tanıtmak için gösterilen bütün bu çabalar hakkında söylenecek o kadar çok şey var ki. Buna rağmen, bu yol ile sanat, benliğinden çok şey kaybetmiştir. Şaheserleri takdir etme duygumuzu devamlı aşinalık zedelemiştir. Örneğin, **Sistine Katedrali**'nin methalinde, o zaman **Stendhal**'in duyduğu derin heyecanı bugün kim duyabilir... Ya da, **Amiens Katedrali**'ni ilk gördüğü anda **Ruskin**'in duyduğu coşkun hisleri şimdi kim tatabilir.

Biz her geçen gün biraz daha pasif davranmaya yöneliyoruz ve takdir hislerimiz biraz daha körleşiyor. Bir sanat eseri, onu anlamak için özel çaba harcayan bir hayrana layıktır. Bir estetik deney için herşeyden önce iki kişi gerektirir. Ve belki de bunun en iyi yolu, belli bir müze ya da sanat koleksiyonunun bulunduğu bir yeri gezmektir. İşte Hollanda'daki **Kröller - Müller Müzesi**, bu amaca hizmet için ideal bir yerdir.

Bundan tam 20 yıl önce, 1949 yılının kışında, Kröller - Müller Müzesi'ne yaptığım ziyareti hiç unutamam. Hamlelerini ve ilerleme çabalarını Güzel Sanatlara dayayan uluslardan aldığım bizzat yaşanmış örneklerin okuyucularına yapacağı etkiye inanıyorum...

Bu yolculuk, Amsterdam'dan kısa bir kara yolu ile Hollanda'nın Nasyonal Parkı olan **Otterloo**'ya uzanır. Müze tıpkı bir mabet gibi birkaç barikatla çevrelenmiştir. Öyle ki, ilk önce Hollanda sınırını, sonra parkın yüksek duvarlarını ve daha sonra da sık ağaçlı bir ormandan geçeceksiniz. Müze geniş bir alandadır. Ve müzenin duvarları içinde ağaçlar ve heykeller tam bir armoni teşkil ederler. Duvarları 1938'de Mimar **Van De Velde** tarafından çizilip inşa edilmiştir. Tuğla ve betonun birleşmesinden garip bir kale şeklini andırır. Çok geniş bir penceresi vardır.

Pencereden içeri bakışta göze ilk çarpan, tanınmış heykeltıraş **Arp**'in birkaç heykeldir. Bunların arkasında yükselen müze binası içinde, dünya yüzündeki modern sanatın en önemli eserleri yer almaktadır.

Kış ayları, Kröller - Müller Müzesi'ni ziyaret için ideal bir mevsimdir. Kar, geniş parkı örtmüş ve heykelleri kaplıyarak onlara garip, taştan bir hava vermiştir. Kar ve hafif sis insanı herşeyden tecrit edilmiş bir hale sokar ki, bu iyi bir başlangıçtır. Gözler burada dilediği gibi çevreyi araştırma ve görme hassasına kavuşur. İnsan zihni, alışılmış müze ziyaretlerinde olduğu gibi, inkitaa uğramaz. Parkı gezip müzeye giderken, hislerinizin tuhaf bir şekilde keskinleştiğini duyarsınız. Ve burada, hayal kırıklığı diye de birşey sözkonusu değildir. Çünkü bu binadaki eserler gerçek şahaserlerdir.

Müze koleksiyonu ilk kez bundan 30 yıl önce, Hollandalı zengin bir sanayici tarafından kurulmuş ve sonra millî bir tesis haline getirilmiştir. **Van Gogh**'un hiçbir yerde bulunmayan nadide koleksiyonu, 92 yağlıboya ve 178 deseni, şüphesiz bu müzenin "medarı iftiharı"dır. Bundan başka **Seurat**'nın "La Chahut" tablosunun da katıldığı 5 eseri, **Monet**'nin "La Barque", iki **Gauguin**, dört **F. Léger**, on dört nefis **Juan Gris** ve dokuz **Mondrian** müzedeki eserlerin en göze çarpanları arasındadır. Takdir edilecek başka bir husus da, bu koleksiyonun müzede gösterdiği birlik ve beraberliktir.

Müzenin coğrafi durumu, sanki onu geçici heveslerden uzak tutmuştur. Kröller - Müller Müzesi'ndeki eserlerin hepsi büyük bir titizlik ve bilinçle seçilmiştir. Hele insan, yeni müzelerin çoğunda teşhir edilen eserlerin gerçek değerine göre değil, fakat daha çok isim ve şöhrete değinerek seçildiğini hatırlayınca, Kröller - Müller Müzesi daha gerçek bir anlam kazanıyor. Bu müzedeki her eser, hem o'nun liyakati, hem de mimari ve pitoresk bütünlüğe uyması için seçilmiştir.

Müzeden çıktığımda hava kararmak üzereydi. Heride, ağaçların arasında gizlenmiş bir hanın kırmızı damı görünüyordu. Oraya doğru yürümüştüm.

Ressam Hasan Kavruk, 20 yıl önce Kröller - Müller Müzesinde, Van Gogh'un bir eseri önünde

Geniş pencerelerinden, şöminede yanan ateşin sıcaklığını duyar gibi olmuştum. Parkı gezip Amsterdam, Brüksel ya da Paris yollarından birine çıkmadan, sözgelimi modern hayatın çılgın temposuna birkez daha dalmadan, şömineli küçük handa oturup buram buram tüten

bir bardak çay içmişim...

Kröller - Müller, sizi ancak kısa bir süre modern yaşamın dağdağasından ayırabiliyor. Öyle olduğu halde hafızamdan silinmeyecek anılar bıraktı ve karla kaplı parkı hem övü, hem de kıvanç duyularıyla terkettim...

Nasrettin Hoca rolünde, Talat GÖZBAK

"İNSANLAR GÜLERKEN YAŞAR DÜŞÜNÜRKEN BÜYÜRLER"

Büyük Halk düşünürü Nasrettin Hocamızı derinliğine incelediğimiz zaman Hoca'yı yukardaki espirinin derinliğinde bulmamız mümkün olur.

Hoca nükteleri ile insanları güldüren fakat güldürürken de düşündürmesini bilen bir İnsan.

Yüz yıllar boyu yerli yabancı milyonlarca insanın yaşantısına giren Hocamızın bundan sonraki nesillerle de beraber yaşayacağına inanıyoruz.

İşte, şair ve rejisör arkadaşımız Orhon M. Arıburnu bu amaçla Avrupa televizyonları için bir Nasrettin Hoca filmi çevirmeğe başlamıştır.

Bu filmde Talat Gözbak (Nasrettin Hoca), Selma Madenci (Hocanın karısı) rolünde oynamaktadırlar.

Yolbağı

Kemal IŞIK

Dizlerini karnına doğru çekti Nadir, ayakları ısınca. Bir süre daha bu şekilde uyudu uzandı ağacın gölgesinde. Kendini gölgeye çekti peşinden tüm vücudu güneşin altında kalınca. Bir kaç kez olduğu yerde döndü. Tamamlamaya çalıştı bölünen uykusunu.

— Ne de uyurmuşsun, dedi Osman, Nadir'in başucuna dikilip. Akşamı yaparsın Allah bilir güneşten olmasa.

— Ne yapacaksın, dedi Nadir, doğrulurken. Cayır cayır yanıyor ortaklık.

Ağzının kenarında biriken salyaları temizledi eliyle. Uyurken başının altına koyduğu şapkasını yerden alıp giydi. Dala astığı yemek çıkısına, yanı başındaki çaya baktı. Geriye çekilip ağacın gövdesine yaslandı peşinden.

— İşin şakası bir yana ama, dedi Osman, otururken. Senden iyisi yok yine. Anası belliyor tarladakilerin bu güneşin altında, işleri kolaylıyalım, diye.

— Sen öyle say. Başkaları da böyle düşünsün. Bacağımdan neler çektiğimi bilmeniz yok nasılsa.

— Haydi orasını anladık. Bu yemek çıkısıyla çapa da ne oluyor. Bunları alma bari yanına. Köyde bilmiyen mi var senin işe gitmediğini ?

— Aşkanklık. Kıyasıya çalıştığım günlerin aşkanklığı. Almamış yapamıyorum.

— Desene, ölür, yine kuyruğu dik tutarız.

— Nasıl sayarsan say artık. İşimizi kaybetmiş nasılsa.

— Oraya kadar ne uzatıyorsun işi. Aklimın köşesinden bile geçmedi böyle şey. Şaka olsun diye söyledim. Sonra, yeni de tanımıyoruz birbirimizi.

— Ne bileyim. Öyle düşünenler var da köyde. Bakarsın onlardan biri olursun.

— Sendeki mal, hiç birimizde yok bir kere. Bunu bilip duruyor herkes. Bunu sen de biliyorsun. Ne üzüyorsun kendini boş yere ?

— Hiç te üzülmediğim yok. Yatıp duruyorum gördüğün gibi. Nasıl geçindiğimi düşünüp dursunlar yine.

— Aldırma. Olur öyle şeyler, dedi Osman.

Güldü. Doğrulup çıkıyı indirdi aslı olduğu daldan. Çözüp yaydı içindekilerini. Bir parça ekmek koparıp ağzına attı. Taze peynire uzandı.

— Sabahın kör karanlığından beri adamları bekliyorum dedi ağzındakileri yuttuktan sonra. Öğle oldu, görünürlerde yoklar.

— İstanbullu marulcular mı? dedi Na-

dir, yemeğe yanaşırken.

— Başka yerlerden gelenlere kulak astığım yok zaten. Üç - beş yüz avlu marulu alıp gidiyorlar. Beş - on tarla marulu bağlayanlarla işim.

— Değil, Ayır bunlar. Şöyle bir uğradı-lardı geçen gün. Döneceklerini söylemişlerdi bugün için.

— Ne yapacaksın. Gelenlere gayret, bizimkilere haltetme, deyip aralarımı buldum mu, bir yüzlüğü cebimde sayıyorum. Kesime kadar da, bağlanan tarlaları şöyle bir dolaştı mı, ne yapıyorlar, diye. İşim bitmiştir.

— Elmacılar, üzümçüler de geldi mi peşinden.

— Ayıp ettin. Kaçmaz elimden. Köye ayak bassınlar yeter ki. Şıp, diye düşerler. Gelenleri bana gönderiyor nasılsa herkes.

— Benden başka.

— İki - üç kişi daha var senin gibi. Köyün çok bilen takımı sözde bunlar.

— Az mı yedin ekmeğimizi, hallerin pazarların yolunu öğreninceye kadar. Ne nankör geliyorsun.

— Nankör geldiğim yok ama, ne halt ediyorsun hale pazara gidip te? Bir şey mi anlıyorsunuz sapki? Kaç defa kaçtınız, marullarınızı pazar yerinde bırakıp. Üstelik, dayak da yediniz bir sürü pazar-cılardan.

— Sen olsan ne yaparsın? Satılmayan malına bir de attırma parası mı verirsin? Yoksa, bırakıp kaçır mısın yaptığımız gibi ?

— Ayağımı atmam öyle yere bana sorsan. Ne uğraşacak mışım elin itiyle. Üç beş aşağı verir, yine ayağımda veririm.

— Boşversene. Fazladan alacağın beş lira için on takla atmaz mısın acaba? İşine gelmediği için böyle konuşuyorsun.

— Başımın kantar topu yeme pahasına mı ?

— Olacak o kadar şey. Yerini kapmışsın adamın. Boş bırakır mı seni. Kantar topunu bırakıp kilo demiriyle döversin adamı üstelik.

— İyi be yahu. Gelip istersem, vermeyin siz de.

— Can atarsın ama, böyle demek düşer sana.

Geri kalan ekmeği ikiye bölüp peşpeşe ağzına atıp geri çekildi. Bir sigara çıkarıp yaktı. Yakmak üzere bir tane de Nadirin önüne attı.

— Biri geliyor, dedi az ötelerindeki tepcikten inen adamı başıyla gösterip.

— Marul almaya gelmiştir, dedi Nadir, çıkıyı toplarken. Sakın kaçırayım deme.

— Yok canım. Marul alıcılarına benzemiyor pek. Uzak köylerden birinden olsa gerek.

— Şimdi anlarız kim olduğunu.

Gelişini izlediler sigaralarını içerlerken. Geldiği yeri kestirmeye çabışlar içlerinden, isteksiz adım atışından, giyisilerinden. Bir sonuca bağlamadan önünde oturdukları kahveye girdi adam. Çay ocağındaki su tenekesinden iki bardak su içti peşpeşe. Elini islayıp boynunda gezdirdi. Pencerenin önündeki masalardan birine oturdu. Şapkasını masanın üstüne attı.

— Ahbap, dedi Osman, adamın onlara bakmasından yararlanıp. Burası daha serin. Hem, ikicik te laf ederiz.

— Daha iyi olur ya, dedi adam kalkarken.

— Hoş geldin, dedi Osman, adam gelip yanlarına oturunca.

— Sıcağa kalmışsın, dedi Nadir.

BİLSEK KI...

Bilsek ki günlerden bir gün
Hastalar iyi olmuş
Tüm açlar doymuş
Yıllarca sevgi arayanlar
Sevgiyi bulmuş...

Bilsek ki günlerden bir gün
Güçsüz, güçlenmiş
En güzel duygular
Kötüleri yenmiş...

Bilsek ki günlerden bir gün
Herşey dileğince
Alabildiğine yaşıyorsun
Herşey gönlünce...

Nuran ERUYSAL

— Öyle oldu. Bir - iki köye uğradın da.
— Hayrola, dedi Osman. Aradığın bir şey mi var ?

— Öyle say.

— Ne üstüne alış - verişin, dedi Osman adama biraz daha yaklaşıp.

— Doğrusunu istersen. Benim yapacağım, sizin anladığınız gibi bir alış - verişe girmez. Girmez ama, böyle demek düşer.
— Ne gibi, dedi Osman, adama dikkatle bakıp.

— Birader, ne diyeyim ki. Söylenmesi bile güç.

— Ucunda ölüm yok ya, dedi Osman. Nerden anlayalım senin ne aradığını. Söyle ki, yapalım elimizden geliyorsa.

— Senin anlayacağın. Benim karı öldü geçen yıl. İşleri ağır aksak yürüttüm kendi başıma ama, gücüm tükendi. Bundan ötesine götüremeyeceğim artık.

— Bunu, başından beri söyleseydin ya birader. Ne uğraştırıp duruyorsun bizi ?

— Ne bileyim. Bazı köylerde hoş karışamadılar da.

— Şimdi işler çatallaştı, dedi Osman. Nadire döndü. Ne dersin bu işe kardeşlik ?

— Ne denir ki, işin güçlüğünü kendisi söyledi baştan.

— İşin güçlüğüne bakıp başlayacak değiliz. Bir şeyler düşüneceğiz elbet. Yapacağımız elimizden geldiğince. Yalnız, ne kadar getirdiğini öğrenelim bu iş için.

— İki bin, dedi adam.

— Fena değil, dedi Osman. Ayağa kalktı. Az gelir misin, diye ekledi peşinden Nadire.

Yürüdü. Kahvenin köşesini dönüp bekledi.

— Bana bak, dedi Osman yanına gelen Nadire. Bir iyilik düşünelim bu adama.

— Bir kere, bu adam, anadan doğma aptal. Yoksa, cebine para koyup köy köy evlenecek birini aramazdı.

— Öyle gösteriyor ama, nasıl yapalım ?

— En kestirme yolu, karılarımızı, bal-dızımız gibi gösterip birini ona vermek, sonra da önüne geçip almak Sarıyarmada.

— Nasıl olur ulan. Mümkünü yok bu nun. Karılarımız yanaşmaz ilkin buna. Sonra, ne der bu işi duyanlar ?

— İki tane gösterdik mi karılara, bir güzel giderler ki...

— Ya ortalığı velveleye verirlirse ? Rezil oluruz el-aleme.

— Sen orasını bana bırak. Onlar da anlamıyacaklar işin nasıl başlayıp bittiğini. Şimdi, alıp götüreceğim adamı evlerimize. Sen, bizi uzaktan uzaktan gözlersin. Eğer, senin eve ikinci defa gelirse, hemen gel. Yok, gelmezsek, hiç beklemeden, kese yoldan Sarıyarmaya gidip beni bekle. Onları yolcu ettikten hemen sonra gelirim.

— Bilmem olur mu ki..

— Sen orasını bana bırak, dedim ya. Hazır köyde kimsecikler yokken bitirelim işini.

Hızla adamı bıraktıkları yere doğru yürüdü. Kendisini takip etmesini işaret etti başıyla. Az ötede durup yaklaşmasını bekledi.

— Şanslı adammışsın. Dul birer baldızımız var. İkisini de göstereceğim sana. Al git hangisini beğeneceksen. Yalnız, geldiğin yoldan geri dönme. Senin ne peşinde olduğunu biliyorlar çünkü. İbini cicini çıkaracak sorular sorar, işin gerçeğini öğrenirler. Bu bizim için iyi olmaz. Sana göstereceğim yoldan gidersen, yarım saat içinde şoseye çıkarsın. Ordan bir arabaya atlar gidersin. Yaz sonlarına doğru, alır gelirsin.

— Olur, dedi adam, işinin bu kadar kısa zamanda bittiğinin şaşkınlığı içinde.

— Unutma dediklerimi. Gelmemiş te yapma.

Yürüdü. Karşlarına çıkan ilk sokaktan Nadirin evine götürdü adamı.

Havadan sorularla, adama, kadını yeteri kadar görme olanağı verdi. Köyün dışındaki evine yöneldi ordan. Karısını, merkepten taze mısır dalı indirirken buldu evin avlusunda.

— Git de bize iki lokma bir şeyler hazırla, dedi ayak seslerine dönüp bakan karısına.

Avlu duvarının dibindeki ceviz kütüğüne gidip oturdu. Adamın, karısını beğenmesi halinde yapacağı işleri tasarlardı içinden.

— Şimdi söyle bakalım, dedi yanına oturan adama. Hangisini beğendin ?

— Bunu, dedi adam kısa bir duraklamadan sonra.

— Parayı ver öyleyse.

— Olur, dedi adam, ceketinin iç cebindeki paralara elini uzatırken.

— Sen biraz bekle, dedi Osman, uzatılan paraları cebine indirirken.

Eve, karısının bulunduğu odaya girdi.

— Bana bak, dedi. Yemek hazırlamayı bırak.

— Neden, dedi kadın elindeki tencere kapağını yerine koyarken.

— Bırak, dedim işte. Ne kurcalıyorsun ötesini. Başka bir iş var onun yerine.

— Ne işymiş o ?

— Bu adam var ya,

Adamın köye geliş nedenini, hakkıyla düşündüklerini, kendisine düşen görevi sıraladı bir çırpıda.

— Sen böyle şaka yapmazdın pek. Bir şeyler mi oluyor sana yaşlandıkça.

— Şaka felan yaptığım yok. Birşey de olmadı bana. Sen, başına birşey al, peşimden gel.

— Öyle şeyler yapamam şaka söylemiyorsan. Adamın alınacak parası varsa, köyden çıkarken önüne geçip al. Ne lüzum var bir sürü dolambaçlı yola.

— Yapıp yapmayacağını soran kim ? Ne diyorsam, onu yap.

KADININ YALNIZLIĞI

Şimdi bir şarkıyı mırıldanır dudaklar

En hüzünlü saatidir günün

Ve beklemelerin en uzadığı andır oralarda ölüm.

Bir kadın gözyaşlarıyla gençliğini çizer karanlığa
Ayakuçlarında beşinci mevsimin yaprakları.

Bir kadın şimdi en şuh kahkahalarını verir

En cilveli bakışları aydınlatır loş odaları

Ve oturup ağlaşır kaderine,

Gölgesi titreşir her an soğuk duvarlarda

Ellerinde çaresizliğin korkunç çırpınışı.

Şimdi şarkılar susmuş, gülüşler unutulmuştur

Ne yaprak hışırtısı ne şuh kahkahaları

Beşinci mevsime gömüldü kadının gözyaşları

O kadını sen öldürdün.

Bekler durur yeniden dönüşünü şimdi oralarda...

Piyale GÖNÜLTAŞ

— Bir adım atmam elin adamıyla, dedi kadın, dışarıya çıkmağa yeltendi.

— Ne, dedi Osman kızgınlıkla. İki tokat savurdu peşpeşe.

— Yapma, dedi kadın yalvararak. Yapma bunu bana Allahını seversen. Nasıl bakarım sonra kardeşlerimin yüzüne. Başlarını eğdirme bana el-alemin yanında.

— Kardeşlerine söyletme şimdi. Onlardan değil, benden sorulusun. Yapacaksın ben bunu istedikten sonra. Kemiklerini kırarım yoksa.

— Yapma. Beş paraya düşürme namusumu. Var, öldür istersen. Yalnız, böyle şey isteme benden.

— Hâlâ konuşuyor musun, dedi Osman. İki tekme indirdi bu kez dizlerine. Saçından tutup kaldırdı yere yığılan kadını. Tokat yağmuruna tuttu onu. Bıraktı kadın arkasını dönüp ellerini yüzüne kapayınca.

— Şimdi anladın mı ne dediğimi ?

Kolundan tutup kapıya doğru savurdu kadını. Kapının arkasında asılı duran örtmesini alıp üstüne savurdu.

— Gel şimdi peşimden. Sağ komam dediğimden başka iş yaparsan.

Dışarı çıktı. Arkasından gelen kadını, peşinden de adama baktı avluya çıkınca. Önerine düşüp gidecekleri yolun ağzına gelince durdu.

— Dediklerimi unutma, dedi adama dönüp.

— Olur, dedi adam yürüdü.

*

— Hey ! dedi kadın, önünde yürüyen adama, Sarıyarma yolunu yarılacakları yerde.

— Ne var, dedi adam, arkasına bakıp. Durdu. Şaşırıp kadının ağlamaktan kızarmış gözleriyle karşılaşınca.

— Ben, o adamın baldızı değil, karşıyım. Param almak için yaptılar bunu. Şimdi de yolumuzu bekliyorlar. Seni döğüp elinden alacaklar beni oraya gittik mi.

— Vay be. Demek böyle ha. Adam sandım üst başlarına bakıp.

Başını önüne eğip bir süre düşündü. Ne yapması gerektiğini bir türlü kestiremedi.

— İyisi mi, sen köye dön. Ben, burdan dağa sapan giderim onlara görünmeden.

— Köye dönmek uzak artık benden. Hiç bir şey gözümde yok. Seninle geleceğim. Az ilerimizde bir yol var dağa sapan, Kasabaya gideriz ordan. Olanları mahkemeye anlattık mı, bir şeyler düşünürler elbet.

— Ayacağımızı biraz tetik tutalım o halde, dedi adam.

Yollarını değiştiler dağa sapan yoldan. Gözden kayboldular uz sonra, önderindeki tepeyi aşınca...

KİTAPLARIN GETİRDİĞİ

iyi biliyor ve bilgiçliğe kaçma-
dan sanatçı zekâsıyla verebili-
yor.

**BÜYÜK GÜZEL — J. HA-
BİB GEREZ — ŞİRLER, 1969.**

Etem OLGUNİL

GECEDE

— Leylâ ERBİL / ÖYKÜLER /
İstanbul 1968 —

Leylâ Erbil'in 1963'de çıkan HALLAÇ'ını okuduğumuzda şöyle bir kaniya varmıştık : Yetenekli bir bayan yazar, yeni bir ses, yeni bir duyarlık, kişisel sorunları yepyeni bir açıdan yansıtan, denenmemiş olanaklara cesurca sarılan bir değer... Ama, bu özellikler ömürlü olup gelişebilecek mi ?

GECEDE, öncelikle bu kuş-kumuzun boşunalığını saptı-yor. Bn. Erbil, çoğu yayımlanmamış 7 öyküsünü birlikte sunarken, kişiliğini en belirgin yansıtan, sanatsal bütünlüğü aksatmayan verilerini yeğlemiştir. Hemen her öyküsünde, dobra dobra bir dişiliğin özgün du-yarlığını, tertemiz, giderek çok yerel bir dille öykülüyor sanatçı.

Nezihe Meriç bu yolda ön adımı atanlardan biriydi ya, Leylâ Erbil son yapıtındaki yöntemiyle daha bir yeniliyor, etkinleştiriyor o türü; yadırgata-rak sevdirtiyor.. Diyelim, Sevim Burak'daki aşırı, zorlama izlenimini veren biçim denemelerine pek girişmeden de, içlemi sapa-sağlam verebiliyor. Özellikle "kadınsal" sorunlara eğilen GE-CEDE öyküsünde olduğunca, toplumsal bir öz yansıtan VA-PUR öyküsünde de o başarılı, belirgin çizginin altına düşmü-yor hiç..

Bundan öte yazacağı öykü-lerin daha da alkışlanası nite-likte olacağına güven veren bir kitap GECEDE !

KÖPRÜBAŞI

— Nevzat ÜSTÜN / ŞİRLER /
VAR YAYINEVİ / İstanbul
1968 —

Verimli sanatçı Nevzat Üs-tün, o şaşmaz tutarlığında, ça-lışkanlığının ürünlerini peşpeşe sunuyor. ÇIPLAK'dan — öykü-ler — sonra, 2 ciltlik TÜRKİ-YE'deki AMERİKA, ve şimdi de KÖPRÜBAŞI adı altında sunduğu bir seçkin şiirler top-lamı...

Üstün'ün sanat çabası üzeri-ne bir genelleme yaparsak, şu özelliklerine "hayır!" denmi-yeceğini sanıyorum : a — Çağ-

daş olaylara, sorunlara toplum-cu bir bakış; b — Okur tavla-yıcı oyunusal özentileri ötele-mek; c — Yarınlara kalabil-mek düşü yerine, bugüne sarıl-mak...

Şairliğiyle öykücülüğünün, giderek güncül yazarlığının aynı koşutta (paralelde) geli-şip bitmesi gözönündeyken, KÖPRÜBAŞI'ni da apaçık bir kanıt olarak gösterebiliriz. A-cemilik döneminden seçip kat-tıklarıyla, en son şiirleri akran boyutta bir anlam ve biçim ka-zanabiliyorlar.

Şairin özellikle işlediği öz-gürlük, bağımsızlık, eşitleme, sevi "tema" ları; hep o dengeli, bilinçli tutumunun olumlu son-uçları elbette.. Bilmediği, ya-şamadığı "gerçekimsi" lerle ka-famızı ütölemiyor Nevzat Üs-tün; ışıltılı olmasa da, insan-ca, yiğitçe bir bildirisi var.

Hadi, kitabından şu dizeleri aktarıverelim buraya :

**Geç vakit Anadolu'da bir insan
Kalk kuzum kalk
Kalk kuzum uyan
Gergin kadınların memeleri
Gergin girişleri okların
Gergin dudakları yoksulların
Gergin gözleri çağların
Kalk kuzum kalk
Kalk kuzum uyan
Bitmez bu ayrıcalık.**

**AKREP ÜRETİM ÇİFTLİ-
Ğİ — ÖYKÜLER — NEVZAT
ÜSTÜN — VAR YAYINLARI.**

Nevzat ÜSTÜN'ün "Köprü-başı"ndan sonra yayınladığı bu son kitabında uzunlu, kısali 6 öykü yer alıyor. Tümü de, sa-natçının bilinen kişiliğini, usta-lığını yeniden belirleyen ü-rünler : Gerçekçi bir anlatış, özgün bir gözlemcilik, sağduyu-dan şaşmayan bir yorum gücü, dil'de yahnalık... Bütün bu özel-likler, daha çok şair olarak ta-nıdığımız ÜSTÜN'ün, eş uğ-raşısında da çok titiz olduğunu gösteriyor.

Nevzat Üstün'ün şiirleri de - çoğu kez - bir öykü olabilecek niteliktedir ya; biz şu yargıya varmakla yetinelim: Sanatçı, tuttuğunu koparan türden.. Ve de, şu karmaşık toplum düze-nimizde, neyi nasıl aydınlığa çıkaracağını, dün - bugün - ya-rın köprüsünün temel dayanak-larını, çağdaş düzeydeki sürç-melerimizin kök nedenini çok

Verimli ozan Jozef Habib GEREZ'in 11'inci kitabı bu! Dile kolay.. 1952'de yayımlandığı "Gönülden Damlalar'dan bu-yana şiir çalışmalarını hiç ak-satmamış. Ama, bu 17 yıl için-de nerelere varmış? diye bir soru akla takılabilir. Bizcesini söyleyelim : Türkçenin ola-naklarını gün günden ustaca kullanmaya, delikanlılık ötesi verdiği dönemin bilinçli çözü-müne, ve en önemlisi, sıvırlmış hiç bir şairimizin etkisinde kal-mayışına bağlı bir başarı çiz-gisi bu...

Gerez; insan sevgisi, sürekli barış özlemi, toplumsal daya-nışma, kişisel ama olumlu tut-kular üzerine kuruyor şiirini. Oysa, aynı tema'ları işlediği "Dar Açılar", "Ölü Nokta" gi-bi kitaplarında çoğu kez sende-liyordu! Sonuç olarak şunu di-yelim : J. H. Gerez'in "Büyük Güzel" i, şaşırtıcısına, günü-müzün çetrefil sorunlarını, gü-nümüzün en duru türkçesiyle verebiliyor.

TOPRAK

— Afet MUHTEREMOĞLU /
Öyküler / YAY YAYINLARI /
İstanbul 1968 / —

Bir "nouvelle" niteliğindeki bu yapıtın kökeni şöyle yorum-lanabilir : Yazar, dünya görü-şünü gözlemci, yerel bir sanat çabasıyla yoğunlaştırarak, hiç bir işgüzarlığa yeltenmeden biçimleyp sunabiliyor.. — Ne ki, ele aldığı bu özgün konu, daha bir genişçe, diyelim roman ola-rak işlenseydi, doyuruculuğu e-pey artardı belki.. —

Önceki yıllar YEDİTEPE yayı-nları arasında çıkan BEDRİ-YE (1963) ve Türk Dil Kurumu Armağanı'nı kazanan BAŞÖR-TÜLÜLER (1964) den sonra, toplumcu bir yönde bilinçlice çalıştığı, ustalaştığı, gerçek ki-şiliğini bulma yolunda küçüm-senemez aşamalara vardığı he-men belirleniyor.

Üşendimizden midir nedir; gündeş ortamda, gidişatta; kent'le köy'ün güngünden ko-puştuğuna, "göç" sorununun yanısıra bir de "uzlaşma" so-rununun çıkageldiğine, bu çar-pışıklığın çözüm koşullarına pek eğilmiyorduk. İlk örnekleri Orhan Kemal ile Muzaffer Buyrukçu verdi. Gayrı olağan-laşan bu konu, yeni kuşağın gözlemci öykücülerinde daha bir somutlaşıyor. TOPRAK da bu türün en başarılı örnekle-rinden biri işte...

YAMYAM ŞİİRİ

II

*Mole wai mauno
Damgalango mula*

Peşime düşme nafile
Beyaz adam..
Beni avlayıpta
Nideceksin ?

Kellem var
Kupkuru
İğrenç.. kokulu
Yiyemezsin.

Pis kanımı,
Siyah kanımı
Akıtma Buana
Şarap değil o
İçemezsin.

Bağırsaklarımda
Böcek dolu, Buana
Senin ekmeğin beyaz,
Benimki kara..
Senin eşin sana
Benim tatlı AŞOLA'mı
Mula'mı
Bana başışla.

Peşime düşme sahip
Akıtma kanımı
— Bir kara yaprağım
Uzak ormanlarda
Bir sarı kuşum ben, —
Küçücük
Dallarda
Adım bile yok
Beni avlayıpta
Nideceksin ?.

Mehmet A. TUNCAY

★

AÇIM...

Açım diyorum size,
Açım..
Anlıyor musunuz ?

Bir dilim ekmeğe
Biraz göz yaşına
İki ufak göze muhtacım.

Açım diyorum size,
Açım
Anlıyor musunuz ?

Biraz sevgiye
Biraz ilgiye
Biraz aşka muhtacım
Duyuyor musunuz ?

Güzin SOYLU

Harp Hatıralarım

Şahap Azmi ÖÇALIR

İşgal makamlarının, silâhların teslimi hususunda yaptıkları ilânlara ehemmiyet verenler olmadı, yalnız bazı kişiler, evlerinde et kıydıkları uçları sivri "kıyma bıçakları" nı karakollara götürdüler. Bunların da, uçları kırılarak kullanılmasına izin verildi.

Silâhların teslim edilmediğine çok sinirlenen işgal makamları, şiddetli bir emir daha yayınladı. Buna göre, yirmi dört saat içinde silâhlar teslim edilmediği takdirde, arama birlikleri harekete geçecekler ve bu arama ticarethanelerde, evlerde, mağazalarda yapılacak gibi, su kuyuları ve helâ çukurlarına da teşmil edilecekti. Bu emirde, kendilerinde mevcut hassas aletlerle, saklı silâhları çıkarabilecekleri de ilâve ediliyordu.

Yirmi dört saatlik mehil henüz geçmişti. Arama, şehrin çeşitli mahallelerinde birden başlatılmıştı. Evimiz hükümet dairesine yakındı. Şehirde tanınmış bir aleye mensuptuk. İlk arama piyangosu da bize çıkmıştı.

Hepsi de Fransız üniformalı, bir zabıt, altı silâhlı asker ve resmi elbiseli, şivesinden Ermeni olduğu anlaşılan bir tercüman ile arama heyeti evimize girerek çalışmaya başladılar.

Aramadıkları yer - bucak kalmadı. Kızlarımızın cehiz sandıkları, ev halkının eşyaları, çamaşır boğçaları açılarak birer birer karıştırıldı ve hatta silkelenecek sanki dikmiş iğnesi aranmış gibi hayasızca hareket ettiler. Bir de, sık sık yüzlerimize bakarak, davranışlarımızdan manalar çıkarmaya çalıştılar.

Bu sırada üç İngiliz zabıti, tercümanlarla birlikte aramaları kontrole geldiler. O anda, kızkardeşlerimizden birinin ci haz sandığı aranıyordu. Henüz on yaşındaki bu çocuk muttasıl ağlıyordu.

İngiliz heyeti, arama işlerine şöylece bir göz gezdirdikten sonra, el - kol işaretile ve hiddetli cümlelerle arama şekline itiraz ettiklerini belirttiler. Tercümanları da onlara uydu ve özür dilercesine evimizi terk ettiler.

İngilizlerin bu hareketi boşuna değildi. Şehrimizin hangi devlet tarafından idare edileceği hususunda aralarındaki

pazarlık henüz bitmemişti. Eğer işgal idaresi İngiltere Hükümetine verilirse, biz saf insanlar, "Bunlar medeni insanlar, Fransızları çamaşır boğçalarını aramaktan menettikleri gibi, bize de tarziye verdiler.." şeklinde düşüneceğimizi sanıyorlardı; zavallılar..

Ertesi gün, Taşköprü yakınında ve nehir kenarındaki "Hacı Yunus Ağa" açık hava kahvehanesinde arkadaşlarla oturuyorduk. Saat 14 - 15 arası idi. Arkadaşlardan Adil Bey soluk soluğa yanımıza geldi. "Yahu dışarıda bir fevkalade lik var, cami meydanını İngiliz süngülü askerleri çevirmiş, halk da orada toplanıyor" der demez hepimiz kahvehaneden dışarı fırladık. Zaten cami meydanı hemen orada idi. Biz de halkın arasına karıştık. Herkes birbirine ne olduğunu soruyor, fakat ne olacağını bilen yoktu.

Bir süre sonra, nehir kenarı caddeden üstü açık ve İngiliz flaramasını taşıyan bir kamyonun acı acı düdük öttürerek kalabalığa doğru gelmekte olduğu görüldü. Kamyonda, birkaç İngiliz zabıtının arasında, Ramazanoğullarından Adana mebusu Suphi Paşanın yiğeni ve Kadri Beyin biricik evladı Tefvik Bey vardı.

Kamyon, meydandaki musalla taşının önünde durdu. İngiliz zabıtları ve Tefvik Bey kamyon dan indiler. Önce İngilizce okunarak sonradan tercüman edilen işgal kuvvetleri kumandanı Generalin tasdikine iktiran ettiği beyan edilen hüküm hulâsında: "Ramazanoğullarından Tefvik Beyin Tepebağ mahallesindeki ikametgâhında yapılan silâh taharrisinde ve kendi kasası içinde otuz santim uzunluğunda, ucu sivri, iki ağızlı müzeyyen altın ve gümüş savatlı bir hançerin zahire ihraç edildiği ve yapılan istievapta bunun ecdatları Ramazanoğullarından ve dededen babaya intikal etmek suretile kalmış bir ecdat yadigarı olduğu beyan edilmiş ise de, evvelce yapılan ilânları müteakip işgal makamlarına müracaat edilmesi iktiza ederken bu hususa riayet edilmediği anlaşıldığından köprü başındaki camiişerif meydanında ve halkın huzurunda çıplak sırtına yirmi kırbaç vurulmasına karar verildiği.." tasrih edilmekte idi.

Devam edecek

TÜRK EDEBİYATINDA

Ölümsüz Meszalar

Hazırlayan : E. ÜGER

Sen de iman yoh ki sen aldın diyem imanım.

Fuzuli

*

Kimi abdal olup girmişti posta
Hırka ağlar hem post ağlar çul ağlar

Gevheri

*

Sümbüller perişan güller kan ağlar
Şeyda bülbül terkedeli bu bağı

Bayburtlu Zihni

*

Güzel düşün, iyi hisset, yanılma sakın,
Ne varsa doğrudadır, doğruluk şaşar sanma.

Tevfik Fikret

*

Duyduk bir musiki gibi zamandan
Çinilerde sinmiş Kur'an sesini.

Ahmet Hamdi Tanpınar

*

Senin gölgeni içmiş onun gözbebekleri
Onun tası erimmiş senin kafatasında

Necip Fazıl Kısakürek

*

İnsanların mahzun, evlerin kerpiç
Ama başlı başına bir dünyasın,
Tarihsin, sevilmez olur musun hiç
Sen ki "Konya" sını!..

Gültekin Samanoğlu

*

Vatan kokusuna boyamış kilimleri
Elleriniz yeşillensin, hünerli elleriniz
Kulakları çınhyası Sivas kızları.

Mustafa Tecirlioğlu

*

Gözlerine yavaşça, yavaşça doldu akşam.
Göklerin ateşini bağrıma boşaltarak.

Yaşar Nabi Nayır

*

Ne başta dert ne gönülde hasret olsun,
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Cahit Sıtkı Tarancı

*

Bizim bir tutamı yeşermedik bahçelerimiz var
Toprağın altında el değmedik kız gibi

Bedri Rahmi Eyüboğlu

ÜMİT YAŞAR'ın

KENDİ SESİNDEN

2 YENİ PLAĞI

1 — AŞK MEKTUPLARI

2 — ŞİRLER

(İspanyol Meyhanesi, Yeşil İspanyol, Bir gün, İkimiz mi?)

Fon müziği : **TİMUR SELÇUK**

Özel zarflar içinde satışa çıkarılmıştır.

PLAKÇILARDAN ARAYINIZ.

PASLI KAPILAR

Kapandı bütün kapılar artık,
Işık bile sızıyor pencerelerden
Kapa gözlerini sen de aydınlığa,
Dinle bu şarkıyı yoksul gecelerden.

Ümit yumağı çözüldü beklemenin,
Bir ucu kimbilir nerede.
Şimdi yağmayan yağmurlar gibi,
Cama yapışan hüznü seyret pencerede.

Bu vedâ, bu uğurlayış, bu kampana,
Nedir yüze örtülen bu paslı kapılar,
Yalancî mumlar arasında, bir sağır gerçek.
Yarım kaldı aydınlık şarkılar.

Duy şimdi özlemini mutluluğun,
Terkedilmiş peronlar ortasında bir başına
Düşün, düşün de çaresizliğini,
Ağla kapıların ardında kalışına...

Halûk AYSOYSAL

★

K Ö Y L Ü M

Bir akşam vakti
Güneş
Sıra dağların arkasında
Ağır ağır kaybolurken
Ovadan dönen
Kağnılar dolusu köylülerimi
Seyrediyorum.

Köy meydanında
Hayat kaygusundan
geçim derdinden

Bihaber
Çocuklar oynuyor
Ben
Tezekle ısıtılan odaları
Soğan ekmekle karnını doyuran
Köylülerimi
Düşünüyorum...

Esat POLAT

★

SANTALUÇIA

Düşerken pembelikler denizin mavisine
Sarılsın sis denen tül den dantellerine
Seni anar gönüller her dua saatinde
Düşlerimde sen varsın güzel Santaluçia

Actılar sende diner, sırlar sende saklanır
Güneşinde nurlanır unutulmuş anılar
Şebnemli sabahında açılır tomurcuklar
Düşlerimde sen varsın güzel Santaluçia

Meltemler oynasırken köpüklü sahilinde
Bir özlem şarkısının sararmış dudaklarda
Venedik, Cenova'dan binlerce selâm sana
Düşlerimde sen varsın güzel Santaluçia

Nuşin KAVUKÇUOĞLU

Hasan Kavruk'un sergisinde soldan : Metin Eloğlu, Atif Özbilgen ve Hasan Kavruk.

İZLEDİĞİMİZ SERGİLER:

Modern Galeride HASAN KAVRUK

Orta kuşak ressamlarımızın önde gelenlerinden Hasan Kavruk, Harbiye'deki MODERN GALERİ'de açtığı son resim sergisiyle, uğraşını nice ciddiye aldığını ve gelişim çizgisini olumluca sürdürdüğünü yine kanıtladı.

Çağdaş resmin kök ilkelerini, yerel - mahallî - öz ve biçime ustaca uygulayan sanatçı, bu kez plâstik geleneklerimizin soyutlama örneklerini sunuyordu. "Soyutlama" derken, anlam ve içerik ötesi bir kof özentiye kasetmiyorum elbet. KAVRUK, önemli iki devinim noktasından yola çıkıyor : a — Renkte "klâsik" denebilecek uyum olanaklarını aramak; b — Çizgi ve istifte göze batmayan, lekesiz, çapaksız bir özel figürasyona yönelmek...

İlk bakışta kişiyi non - fûgüratif izlenimi veren bu yön-tem, yapının ana anlamına eğilindiği ölçüde, doğa - insan karışımı bir gözlemi yansıtıyor. Belli ki, sanatçının amacı; biçim ve leke evreninin soylu

rengini, tadını verebilmek ve kabuktaki katılığı eritebilmek. Salt bu nedenle de kesin "form"lardan, çizgilerden kaçınıyor. Ne ki, bu tutum, soyut - somut köprüsünün uyarıcı ilkelerine aykırı değil!

KAVUK'un yapıtlarını genellikle kolaçan edince; "Acaba bu çalışmaların toplum yararına etkileyici yönü ne ola?" diye düşünemezsiniz, çünkü, insancıl bir duyarlılığı yansıtan bu resimlerin en belirgin özelliği bir ANADOLU kökeninden geliyor... Başka bir deyimle, bizim renklerimiz, bizim özgülerimiz, bizim sevinçlerimiz, bizim özlemlerimizle donanmışlar tüm sanatsal yapılarıyla!

20 yıldır, doğa ve insana daha çağdaşca bir anlam verebilmek için didinen sanatçı, seyirciye soyut'un da uyarıcı, yapıcı değerini kabullendirmek çabasında. Bu çabası gün-günden somutlaşıyorsa da, kesin sıçramalara özeneceğini sanmak zor. Nedeni de, edindiği, yarattığı "esprî" nin en güzeline, etkinine varmak galiba...

Taksim Galerisinde METİN ELOĞLU

Şair - ressam Metin Eloğlu'nun Taksim'deki Sanat Galerisi'nde açtığı son sergisi, sanatçının bu kez salt "figüratif" e yönelmesi bakımından ilginçti. 25 tablosunda genellikle İNSAN'ı ve DOĞA'yı işleyen sanatçının 5 tane de "soyut" yapıtı vardı ama, onlara girer de ekli olduğundan, bir "illüstrasyon" niteleğindeydiler.

Eloğlu, bu yeni aşamasında özellikle "ekspresyonist" diye-

bileceğimiz bir tutumu sürdürüyor. Resimlerin öz'üne uygun biçimleme çabası, başka ressamlarımızda görmediğimiz özgün bir ustalık, tadılmadık bir çeşni taşıyordu. Oktay Rifat'ın, Füreya Koral'ın, Edip Cansever'in, Nevzat Üstün'ün, Ümit Yaşar'ın "portre" lerinde, modellerin kişiliklerini yansıtmada gösterdiği başarı, ancak Eloğlu'ya özgü bir "esprî" nin örnekleriydi. Kompozisyon-

Atatürk Demişti ki..

Derleyen ve sunan : Mümtaz ARMAY

Meşhûk tetbirlere tevdiî mukadderat etmekten fevkalade içtinap lâzımdır.

İnsan mebd'e'de iken neticeye vasıl olduğunu iddia ederse dünyanın en derin gafletleri içinde kendisini püyan görür.

Hürriyetin de, müsavatın da, adaletin de noktai istinadı Hakimiyeti Milliyedir.

Büyük hadiseler, fikirlerde büyük inkılaplar yapar.

Her hangi bir şahıs, bir Milleti ihtilâlâ sevkedebilir. Fakat ihtilâlî Milletin hedefine tevcih ve isâl ancak

bütün Milletin alâkasını te'min ile mümkündür.

Esaslı ve kıymetli bir noktai azimet bulduktan sonra, ondan muazzam gayeye yürümek ve ona vasıl olmak elbette müyesser olacaktır.

Felâketler, elemeler, mağlubiyetler Millet üzerinde bir takım amiller vücut bulmasına sebebiyet verir. Bu amillerin başlıcası öyle kara günlerinden sonra milletlerin intibahını ve vakarını bulmasını, kendi benliğini duymasınıdır.

Millet, mukadderatını kendi yedi inhisar ve iktidarına almak sayesinde ki, mucizeler halk ve ibdana muvaffak oldu.

Saltanatı ferdiyeye ve onun temsil ettiği meşum bir şekli idareye tevcih edilen bir silâh mukaddestir.

Azami tasarruf, şiarı Millimiz olmalıdır.

Taksim Galerisi'ndeki sergisinde HALÛK TEZONAR'la konuştuk...

- Sanatsal tutumunuzda soyut'u ya da somut'u yeğlemek kaygınız var mı ?
- Okuldaki eğitici görevim dolayısı ile, zaten figüratifin içindeyim. Soyut çalışmalar benim için bir aşamadır. Bu tutumun beni nereye gö-

türebileceğini şimdiden söylemek erken olur..

— Sizi seramiğe özendiren vesile ve tutkular nelerdir acaba ?

— Plâstik ve rengin kaynaştığı bir sanat koluyula uğraşmak isteğim itti beni seramiğe.

— Seramiğin toplum yararına uygulanabilmesi için hangi olanaklardan, koşullardan yararlanılabilir ?

— Bu sorun'un çözümlenebilmesi için, öncelikle seramiği topluma kabul ettirmemiz gerekli.. En önemli uygulama olanağı da "mimarî" dir elbet.

— Heykel çalışmalarınızda iki tür yöntem gütmüşsünüz : Klâsik ve modern. Bu ayırım, gelişme dönemlerinizin süreleriyle mi ilgili, yoksa karşıt çalışmaları bir özellik olarak mı seçiyorsunuz ?

— Evet, heykellerimdiki bu çalışma gibi anlaşılabilir durum, sadece çalışma dönemlerimin özelliğinden ileri geliyor. Şuna inanıyorum ki,

plâstik sanatlarla uğraşan bir kişi, ilkten "figüratif" i, daha doğrusu klâsik'i iyice hazmettikten sonra, yeni yönelişlerini, kişiliğini sağlam temellere oturtabilir.. Bu ilk kişisel sergim olduğundan, eski yapıtlarımı da yenileriyle birlikte sunmayı yararlı buldum.

— Sizce, plâstik sanatların gelecekteki durumu, eylemi ne olabilir ?

— Plâstik bir kütle sorunudur. Bir anlamda da ANIT'tır. İşte bu bakımdan, geçmişte ne ise gelecekte de değerini, etkinliğini yitirmeyecektir. Ne belli, soyut fikirlerin bir yerde renklerden de bıkıp, tüm duyarlılığını plâstikte aramıyacağı ?

— Etkilediğiniz ya da çok beğendiğiniz sanatçılar ?

— Henry Moore, Hans Arp, Brancussi, Rodin, Maillol, Buerdel.

— Yeni tasarılarınız var mı ?

— Tek başıma açtığım bu sergi, ilerisi için atılmış ilk adımdır.. Sanatı, "fonksiyonel" olarak değerini yitirmeden topluma bitiştirebilmek ve kişiliğimi orada noktalamak tek özlemim, amacım..

Oğuz Sami SEZEN

GEÇEN AY BIZE GELEN : DERGİLER

İş ve Hukuk — Yordam — Türk Dili — Ankara Sanat — Yeni İnsan — Çele — Eflâtun — Işık — Hareket.

KİTAPLAR

Yitik Gözler — Halit Çelikoğlu — Şiirler 1968 — 250 Krş.

Mutlu Çiçeğim Gel Artık — Ünal Yürekli — Şiirler — Çaba yayınları — 1968 — 5 TL.

Kurşun Kuşa Tüy — Bülent Dalyancı — Şiirler — 3 TL.

PİYALE GONULTAŞ

HÜZÜN ÇIKMAZI

— Şiirler —

4 Lira

GÜNEY YAYINLARI : 1

GÜNEY SİZİNDİR
ABONE OLUN
ABONE BULUN
ÇEVRENİZE TANITIN

larında ise iki yöntem denemişti sanatçı : Kesin lekeleme düzeninde YİĞİN istifini dengeleme; ve konuda hareket unsurunu sağlayan "kaligrafik" diyebileceğimiz bir stilizasyon..

Bir de şu özelliği var Eoğlu'nun: Seçtiği konuyu bir "öykü" niteliğine bürümekten titizlikle kaçınıyor; yani plâstik, estetik yapının dışına çıkmıyor hiç. Oysa, figüratif yöntemi benimsemiş çoğu ressamlarımız, resme bir makale, hikâye gücü de katmak için yapıtlarını yavanlaştırmaktan çekinmemişlerdir. Eoğlu ise, bildirisini ille de sanatsal çizginin dışına taşmadan uyguluyor.

Diyebileceğimiz, sanatçı bu sergisiyle, ozan kişiliğinin yanısıra, ressam kişiliğini de geliştirmekte olduğunu somut örneklerle belliledi.

AYHAN HÜNALP

ÜÇOTUZ PARA

İKİNCİ BASKI
3 LİRA

BİR MARTI ÖTTÜ

2 LİRA
POSTA PULU KARŞILIĞI KİTAP
SERVİSİMİZDEN İSTİYE BİLİRSİNİZ

TEKEL

ŞARAP
SANAYİİNDE

S
ŞÖHRET

buzbağ
trakya
ürgüp
barbaros
narbağ

Güney 8

Basın 60445

MUTLU DÖNENCE

ŞAHİN CANDIR
ŞİRLER
2 LİRA

POSTA PULU KARŞILIĞI KİTAP SERVİSİMİZDEN
İSTİYE BİLİRSİNİZ. P. K. 1353 İST.

GÜNEY

AYLIK
SANAT
DERGİSİ

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Atif ÖZBİLEN - İdare yeri : Beyoğlu, İstiklâl Cad. No. : 465, Kat 5/78, Akbank Beşiktaş Şb. Hesap No.: 22787 - Abone : Yıllık, 15 lira. Basıldığı yer : HALK Matbaası - İst. Yazışma ve Posta Havalesi : P. K. 1353 - İst. Gönderilen yazı ve resimler geri verilmaz. İlan san. 20 TL. Güney adı sözedilmedikçe aktarma yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

Ak akçe
AKBANK' ta artar

Güney 9